

Rikolto België vzw

Globale beoordeling

Rikolto België vzw voldoet aan de van toepassing zijnde erkenningsvoorwaarden.

De vereniging heeft een lange voorgeschiedenis en heeft zich de voorbije jaren geheroriënteerd en anders georganiseerd, met een duidelijk omgevingsgerichte werking in Vlaanderen. De vereniging heeft een heldere visie en missie, die een duidelijk kader vormen voor de doelstellingen. De analyse van de maatschappelijke en beleidsmatige context is scherp en helder. Duurzame voeding en landbouw zijn erg actuele beleidsthema's. Ze heeft een duidelijke visie op de voorwaarden waaraan een toekomstgericht voedselsysteem zou moeten voldoen. Tegelijk laat ze de uitkomst van een verbindend dialoogproces vrij open. Hiermee sluit ze duidelijk aan bij recente maatschappelijke uitdagingen, al is het niet altijd helder of er voldoende een machtsanalyse wordt gemaakt. De theory of change maakt redelijk afgelijnde strategische keuzes: binnen het thema voeding werken aan een systemische transitie met 3 duidelijke hefboomen voor verschillende doelgroepen: scholen, retailers en burgers. Ze geeft ook concreet aan hoe en vooral waarom ze deze doelgroepen wil benaderen. De manier waarop de impact van de drie hefboomen wordt beschreven is eerder algemeen geformuleerd. Rikolto België vzw gaat heel wat relevante en erg brede samenwerkingen aan. Het is niet altijd even duidelijk of de eigen rol in die strategie sturend of complementair is. Ze profileert zich als bruggenbouwer en facilitator. De doelstellingen zijn over het algemeen helder met duidelijke indicatoren. Binnen de doelstelling gericht op het aanbod in de supermarkt ontbreekt de focus op de eiwittransitie. De focus lijkt te liggen op andere eenvoudigere producten (koffie, cacao en melk).

Met de startsubsidie wil Rikolto België vzw binnen de drie strategische hefboomen de connectie met de landbouw(er) verhogen vanuit de doelstelling om te verbinden en te depolariseren als voorwaarde/hefboom om te komen tot systemische verandering. Concreet wil ze experimenteren met dialogen tussen landbouwers en de andere doelgroepen en deze experimenten opschalen. Dit is een zeer afgelijnde keuze, die we vertaald zien in OD 1.3, 2.4 en 3.3. Deze doeltellingen zijn echter niet impactgericht en het is niet duidelijk welk concreet resultaat de vereniging wil bereiken. Het is ook niet duidelijk in welke mate het al dan niet uitbouwen van die methodologie en de startsubsidie de organisatie als geheel zal veranderen, versterken of meer zal positioneren als omgevingsvereniging. Tevens werkt de vereniging niet uit hoe ze haar werking zal uitrollen over het Vlaamse Gewest. Met haar huidige werking ligt de focus in Gent, Antwerpen en Leuven.

Gezien haar lange bestaan, kan deze vereniging steunen op een stabiele organisatiestructuur met 27 medewerkers die in een fluïde organisatiestructuur werken. Voor de lezer van de tekst is het niet helemaal helder wat hier juist mee bedoeld wordt. Het zou nuttig zijn een kritische reflectie toe te voegen over hoe dit model werkt, wat de voor- en nadelen zijn en hoe dit model nodig is voor de gekozen missie en positionering. De governance is logisch. Het financieel overzicht is helder. De vereniging steunt op heel wat structurele subsidies, aangevuld met projectsubsidies. De startsubsidie wordt specifiek aangewend voor personeel en werkingskosten om meer capaciteit te kunnen inzetten op een sterkere inclusie van de rol van de landbouw(ers) bij duurzame voeding. De Vlaamse overheid kent werkingssubsidies toe vanuit Ontwikkelingssamenwerking en vanuit landbouw, die andere doelen beogen dan de startsubsidie, waardoor het risico op dubbele subsidiëring is uitgesloten. Het jaarplan geeft geen bijkomende concretisering van het plan van aanpak, waarin acties en indicatoren al concreet waren opgenomen.

Beoordeling van de evaluatiecriteria

Volledigheid van het plan van aanpak

Het plan van aanpak is volledig, zorgvuldig en goed onderbouwd.

De mate waarin de werking van de vereniging een toetsing aan de definitiebepalingen doorstaat

De vereniging voldoet met haar huidige werking aan de definitie van een gewestelijke thematische vereniging mits ze voldoende aantoon dat ze haar werking verspreid over heel het Vlaamse Gewest effectief uitrolt. Dat is nu niet zo duidelijk uit het dossier.

De coherentie tussen de verschillende elementen van het plan van aanpak

Alle onderdelen zijn coherent aan elkaar uitgewerkt in het plan van aanpak.

De vooropgestelde ambitie van het plan van aanpak

Het plan van aanpak toont een eerder lage ambitie, voor wat betreft de inzet van de startsubsidie (verbinding leggen met de landbouw).

De haalbaarheid van het plan van aanpak

Het plan van aanpak is haalbaar.

De legitimiteit en transparantie van de beslissingsstructuren binnen de vereniging

Beslissingsstructuren zijn duidelijk en legitiem.

Conclusie

Rikolto België vzw is een vereniging met een goed uitgebouwde en professioneel omkaderde werking. Ze voldoet vandaag al aan de definitie van een gewestelijke thematische vereniging, mits ze helder en concreet kan aantonen dat ze haar werking ook effectief uitrolt gespreid in heel Vlaanderen. De startsubsidie is, gezien de al lange bestaansgeschiedenis, in de strikte zin niet echt bedoeld voor een 'start' maar veeleer een hefboom voor de onderbouwing van een deel van de werking die in de toekomst structureler zal worden. Met de startsubsidie zet ze meer bepaald in op het verder uitbouwen van een bepaalde methodologie om de link te leggen met de rol van de landbouw(er) in een duurzame voeding. De uitwerking hiervan is redelijk beperkt, met een eerder lage ambitie en de indicatoren wijzen niet op enige impact. Het is aangewezen de gewenste impact van de verbindende dialogen in heldere indicatoren weer te geven en de ambitie te verhogen. In die zin is ook niet duidelijk in welke mate de startsubsidie een meerwaarde betekent voor de verdere uitbouw, versterking of verandering van de vereniging naar een omgevingsvereniging. De adviescommissie raadt dan ook aan in een volgende fase (bij een eventuele erkenningsaanvraag) scherper te formuleren hoe een erkenning de organisatie strategisch zal veranderen en ook concreet uit te werken.

De adviescommissie adviseert om Rikolto België vzw een startsubsidie toe te kennen.

De adviescommissie formuleert een dwingende aanbeveling (*):

Geef duidelijk aan welke impact je concreet wil bereiken met de startsubsidie, waarbij de uitrol over heel het Vlaamse Gewest duidelijk tot uiting komt, formuleer hiervoor heldere indicatoren en geef ook aan hoe deze uit te bouwen werking de vereniging strategisch zal veranderen.

(*) Dwingende aanbevelingen zijn verplichte bijstellingen in de loop van de subsidieperiode. De vereniging moet via haar voortgangsrapport jaarlijks rapporteren over hoe ze de aanbevelingen opvolgt.